

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **Mgr. J. C.**, zast. Mgr. Tomášem Krásným, advokátem se sídlem Milíčova 1386/8, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 3. 2020, č. j. MSK 12378/2020, sp. zn. DSH/2923/2020/Zez, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 2. 2021, č. j. 19 A 19/2020 – 60,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Tomáši Krásnému, advokátu se sídlem Milíčova 1386/8, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši **8 228 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 3. 2020, č. j. MSK 12378/2020, sp. zn. DSH/2923/2020/Zez (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Orlová (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 19. 12. 2019, č. j. OD/PŘ/836/19/KAO, sp. zn. MUOR S 5635/2019/OD/KAO (dále jen „prvostupňové správní rozhodnutí“), jímž byl žalobce uznán vinným, že dne 8. 3. 2019 v době kolem 16:45 hodin v Petřvaldě na ulici Gen. Svobody před budovou č. p. X z nedbalosti zaparkoval osobní motorové vozidlo Mercedes-Benz A 160, RZ X přes dvě parkovací místa, přičemž při řízení vozidla neměl na očích nasazeny dioptrické brýle a nepoužil sluchové pomůcky, jak k tomu byl povinen dle harmonizačních kódů „01.01“ a „02.01“, které měl zapsány ve svém řidičském průkazu,

pročež nesplnil podmínku ke svému řidičskému oprávnění, a tedy porušil § 3 odst. 3 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v rozhodném znění (dále jen „zákon o silničním provozu“), čímž spáchal přestupek dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 téhož zákona [výrok I.]; dále byl za totéž jednání uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 5 písm. k) zákona o silničním provozu pro porušení § 4 písm. c) téhož zákona [výrok II.]. Žalobci byla uložena pokuta 25 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců; současně mu byla uložena povinnost zaplatit náklady řízení spojené s projednáním přestupků.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) žalobou, jíž se domáhal jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení; žalobní námitky se přitom vztahovaly výhradně k přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu. Žalobce namítal, že díky zlepšení svého zdravotního stavu již neměl žádná omezení pro řízení motorových vozidel (nemusel tedy mít dioptrické brýle ani sluchové pomůcky); správním orgánům vytýkal, že nenechaly zpracovat znalecký posudek z oboru zdravotnictví k zodpovězení otázky, zdali k datu 8. 3. 2019 měl nějaká zdravotní omezení limitující jeho způsobilost řídit motorové vozidlo, či nikoliv. Vyslovil přesvědčení, že skutková podstata přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu je naplněna pouze tehdy, pokud řidič vozidla s ohledem na své zdravotní omezení skutečně objektivně potřebuje pomůcky pro řízení; je přitom nerozhodné, co má zapsáno v řidičském průkazu.

Rozsudek krajského soudu

[3] Krajský soud rozsudkem ze dne 16. 2. 2021, č. j. 19 A 19/2020 – 60 (dále jen „napadený rozsudek“), podanou žalobu zamítl. Konstatoval, že z § 85 odst. 1 a 2, § 98 odst. 1 a 4 písm. b) zákona o silničním provozu vyplývá, že správní orgány si nemohou samy činit úsudek o zdravotní způsobilosti řidiče k řízení motorového vozidla ani zkoumat jeho zdravotní stav, neboť to posuzuje výhradně lékař; ten tak v případě zrušení podmínění řidičského oprávnění činí na výslovnou žádost jeho držitele a až na základě výsledku lékařské prohlídky a dalších potřebných odborných vyšetření. Lékař může posudek vystavit nejdříve ke dni, kdy lékařskou prohlídku provedl, nikoliv dříve; správní orgány jsou přitom závěry lékařského posudku vázány, a to opět ke dni jeho vystavení. Soud zdůraznil, že ke zrušení podmínění řidičského oprávnění nedochází automaticky změnou zdravotního stavu (buď osvědčenou lékařskou zprávou), ani samotným vystavením nového posudku o zdravotní způsobilosti. O zrušení podmínění řidičského oprávnění rozhoduje správní orgán v samostatném správním řízení, které je zahajováno na žádost žadatele (nikoliv z úřední povinnosti), přičemž žadatel musí k této žádosti předložit posudek o zdravotní způsobilosti vydaný posuzujícím lékařem, který nesmí být ke dni podání žádosti starší než 30 dnů. Jestliže žalobce nepožádal lékaře o vydání nového posudku a následně správní orgán o zrušení podmínění svého řidičského oprávnění (pročež toto k datu spáchání přestupků nebylo výslovně zrušeno), naznal krajský soud, že podmínění řidičského oprávnění dle harmonizačních kódů zapsaných v řidičském průkazu žalobce bylo platné; porušil proto § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu, když při řízení neměl na očích nasazeny dioptrické brýle a nepoužil sluchové pomůcky. Bezvýznamnými shledal soud lékařské nálezy, podle nichž byl žalobce schopen od 9. 4. 2019 řídit motorové vozidlo bez brýlí a od 26. 4. 2019 bez naslouchadel; zopakoval, že ke zrušení podmínění

řidičského oprávnění nedochází automaticky změnou zdravotního stavu, ani samotným vystavením nového posudku o zdravotní způsobilosti.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Předně nesouhlasí s tím, že pokud řidič mající podmíněné řidičské oprávnění řídí bez příslušných zdravotních pomůcek, tak poruší povinnost stanovenou v § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu (řídí bez řidičského oprávnění); stěžovateli nebyl vysloven zákaz řízení, řidičské oprávnění mu nebylo ani pozastaveno. I kdyby skutečně nebyl zdravotně způsobilý řídit motorové vozidlo, jednalo by se toliko o porušení povinností dle § 3 odst. 1 a 2 zákona o silničním provozu. V takovém případě by se ovšem nemohlo jednat o přestupek dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu (skutková podstata tohoto přestupku je spojena s porušením § 3 odst. 3 téhož zákona); správnou kvalifikací by bylo porušení jiné povinnosti uvedené v hlavě II. zákona o silničním provozu, a tedy přestupek dle § 125c odst. 1 písm. k) tohoto zákona. Stěžovatel též namítá, že krajský soud aproboval závěr správních orgánů o porušení § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu, aniž se ovšem blíže zabýval odůvodněním, proč k takovému názoru dospěl.

[5] Stěžovatel je dále přesvědčen, že stěžejní pro posouzení celé situace byl jeho objektivní zdravotní stav (tedy zda dané pomůcky pro řízení motorových vozidel ještě dne 8. 3. 2019 skutečně potřeboval), nikoliv skutečnost, že je měl formálně stále zapsané v řidičském průkazu. Správním orgánům přitom doložil vyjádření lékaře, že brýle ani naslouchadlo nepotřeboval. Krajský soud se přiklonil k formálnímu pohledu na věc, který však nemá oporu v § 98 odst. 1 zákona o silničním provozu; ten totiž nestanoví, že až do doby, než je podmíněné řidičské oprávnění zrušeno, se na řidiče hledí jako na osobu, která nesmí řídit motorové vozidlo bez zdravotních pomůcek. Dle stěžovatele je absurdní, že byl nucen řídit s brýlemi, s nimiž by (kvůli proběhnuvší operaci) nic neviděl.

[6] Žalovaný ve vyjádření toliko uvedl, že se zcela ztotožňuje se závěry krajského soudu a navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je přípustná ve smyslu § 102 s. ř. s., stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou naplněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[8] Nejvyšší správní soud zkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů. Stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Stěžovatel předně namítá nesprávnou právní kvalifikaci skutku; má za to, že pokud řidič mající podmíněné řidičské oprávnění řídí bez zdravotních pomůcek, tak neporušuje povinnost stanovenou mu v § 3 odst. 3 písm. a), nýbrž v § 3 odst. 1 a 2 zákona o silničním provozu, z čehož dovozuje nemožnost spáchat daným jednáním přestupek dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 téhož zákona. Nejvyšší správní soud ovšem poukazuje na to, že oba správní orgány (tedy v prvostupňovém i napadeném správním rozhodnutí) kvalifikovaly skutek stěžovatele jako porušení § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu. Stěžovatel však proti tomuto posouzení v žalobě nijak nebrojil. Celá jeho žalobní argumentace je založena na tvrzení, že zdravotní pomůcky dle harmonizačních kódů zapsaných v řidičském průkazu již fakticky nepotřeboval, a právě proto nemohl řídit vozidlo bez řidičského oprávnění. Stěžovatel v žalobě výslovně uvedl, že *„bylo potřeba se zabývat právní otázkou, zdali tedy skutková podstata přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb. je naplněna vždy, když při jízdě řidič neužije pomůcky, které má zapsané v řidičském průkazu, anebo jen tehdy, pokud skutečně objektivně takové pomůcky pro řízení s ohledem na jeho zdravotní omezení řidič potřebuje“*. Z této citace je zřejmé, že sám stěžovatel připouštěl, že minimálně neužití pomůcek zapsaných v řidičském průkazu skutečně nezbytných ze zdravotních důvodů naplňuje skutkovou podstatu § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu [což zároveň nutně znamená porušení § 3 odst. 3 písm. a) téhož zákona]. Nejenže tedy stěžovatel v žalobě nenamítal nesprávnou právní kvalifikaci předmětného skutku (netvrdil, že se může jednat pouze o porušení povinností dle § 3 odst. 1 a 2 zákona o silničním provozu), nýbrž svou argumentací posouzení správních orgánů dokonce implicitně akceptoval. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že se jedná dle § 104 odst. 4 s. ř. s. o nepřipustnou námitku, neboť je založena na (právních) důvodech, které stěžovatel neuplatnil již v řízení před krajským soudem, ačkoliv tak učinit mohl.

[11] Podle § 93 odst. 1 zákona o silničním provozu, *příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností řidičské oprávnění podmíní, jestliže držitel řidičského oprávnění je zdravotně nebo psychicky způsobilý k řízení motorových vozidel s podmínkou*.

[12] Podle § 98 zákona o silničním provozu, *pokud podle § 93 odst. 1, rozhodne příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností na základě žádosti o zrušení podmíněné řidičské oprávnění* [odst. 1]. *Žádost o zrušení podmíněné řidičské oprávnění podává držitel řidičského oprávnění, kterému bylo řidičské oprávnění podmíněno, u příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností* [odst. 2]. *K žádosti podle odstavců 2 a 3 musí být přiložen posudek o zdravotní způsobilosti žadatele vydaný posuzujícím lékařem, který nesmí být ke dni podání žádosti starší než 30 dní* [odst. 4 písm. b)]. *Pro zjištění, zda pominuly důvody pro podmínění řidičského oprávnění podle § 93 odst. 1, platí obdobně ustanovení § 84 až 86* [odst. 6].

[13] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s názorem stěžovatele, že pro posouzení povinnosti řidiče užít pomůcky zapsané dle harmonizačních kódů v jeho řidičském průkazu je v každé konkrétní situaci (při jednotlivé jízdě) rozhodující jeho aktuální zdravotní stav. Jestliže se držitel řidičského oprávnění stane zdravotně způsobilým k řízení motorových vozidel pouze za určitých podmínek (s některými omezeními), příslušný správní orgán rozhodnutím jeho řidičské oprávnění odpovídajícím způsobem podmíní. Držiteli řidičského oprávnění je pak dle kasačního soudu dovoleno řídit motorové vozidlo vždy pouze za splnění takto uložené podmínky; ke stejnému závěru dospívá i komentářová

literatura: „*řidičské oprávnění je platné, jen pokud držitel řidičského oprávnění splňuje podmínku (...), která podmiňuje jeho zdravotní způsobilost k řízení motorového vozidla*“ (srov. Kovalčíková, D., Štandera, J. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011). Stěžovatel tvrdí, že z § 98 odst. 1 zákona o silničním provozu tento závěr neplyne. Nejvyšší správní soud má ovšem za to, že se jedná o zcela logický důsledek rozhodnutí, jímž je řidiči dle § 93 odst. 1 téhož zákona *pro futuro* modifikováno jeho řidičské oprávnění. Takovým omezením je držitel řidičského oprávnění vázán až do okamžiku, kdy příslušný správní orgán (na žádost samotného držitele a za splnění stanovených požadavků) vydá další rozhodnutí, jímž uložené podmínění řidičského oprávnění zruší, příp. změni. Tento zákonem předvídaný postup nelze obcházet tím, že sám řidič v konkrétní situaci (např. při spáchání přestupku) prohlásí, že od určité doby při řízení motorového vozidla již předepsané pomůcky fakticky nepotřebuje, neboť u něj nastala změna zdravotního stavu. Pakliže zdravotní komplikace, jež zapříčinily podmínění řidičského oprávnění, pominou a držitel řidičského oprávnění chce, příp. potřebuje být uložené podmínky zbaven, musí o to požádat příslušný správní orgán. Pokud tak neučiní, jdou z takového stavu plynoucí důsledky k jeho tíži. Až do vydání rozhodnutí podle § 98 odst. 1 zákona o silničním provozu je však držitel řidičského oprávnění vázán předchozím rozhodnutím správního orgánu podle § 93 odst. 1 téhož zákona. Nejvyšší správní soud proto souhlasí se závěrem krajského soudu vysloveným v napadeném rozsudku, že v projednávané věci nebylo v rozhodné době podmínění řidičského oprávnění stěžovatele zapsané v jeho řidičském průkazu příslušným správním orgánem (doposud) zrušeno, stěžovateli uložená omezení proto byla stále platná a ten mohl řídit motorové vozidlo pouze při jejich respektování (užití stanovených pomůcek).

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelem uplatněné kasační námitky nejsou důvodné; taktéž neshledal vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto zamítl jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s., věty poslední. O věci přitom rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s.

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v tomto kasačním řízení úspěch; soud proto vyslovil, že nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému nevznikly náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost; soud proto žalovanému nepřiznal náhradu nákladů řízení.

[16] Usnesením krajského soudu ze dne 23. 6. 2020, č. j. 19 Na 4/2020 - 19, byl stěžovateli ustanoven zástupcem Mgr. Tomáš Krásný, advokát se sídlem Milíčova 1386/8, Ostrava. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu za dva úkony právní služby, a to písemné podání ve věci – doplnění kasační stížnosti ze dne 19. 5. 2021 [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] a poradu s klientem přesahující jednu hodinu (viz potvrzení o úkonu ze dne 18. 5. 2021) [§ 11 odst. 1 písm. c) téže vyhlášky] ve výši 2 x 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7

bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč [§ 13 odst. 4 téže vyhlášky]. Advokát je plátcem DPH, pročez se jeho odměna navyšuje o 21 %. Celková odměna tedy činí částku ve výši 8 228 Kč, která mu bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. března 2022

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu